

PISMA BRALCEV

Hišnemu svetu Bilečanska 5

Samoupravna stanovanjska skupnost nam je poslala odgovor na v prejšnji št. Naše skupnosti objavljeno pismo Hišniško stanovanje. Objavljamo ga v celoti.

Na vprašanje oziroma trditve, da bi glede na način financiranja gradnje hišniškega stanovanja morali biti soudeleženi pri dohodku iz stanarine tudi etažni lastniki, pojasnjujemo:

Hišniška stanovanja morajo zagotoviti graditelji — investitorji na podlagi določil odloka kupščine mesta Ljubljana (Ur. l. SRS 20-76). S tem, ko so investitorji pri prodaji stanovanj vključili v ceno stanovanja tudi strošek hišniškega stanovanja, niso spremenili statusa hišniškega stanovanja.

Tako omenjeni odlok SML kot zakon o stanovanjskih razmerjih dajeta zboru stanovalcev le pravico oddajanja hišniškega stanovanja osebi, ki takšno funkcijo v hiši opravlja. Kakršnokoli drugačno razpolaganje s tem stanovanjem ni dopustno.

Hišniško stanovanje tudi ni tak skupni prostor, ki bi bil točkovano, tj. vključen v vrednost stanovanj in bi se mu lahko stanovalci odpovedali.

Vse navedeno potrjuje stališče stanovanjskih skupnosti, da je hišniško stanovanje v

družbeni lastnini. Stanarina, ki se plačuje za uporabo takšnega stanovanja, se namenja za pokrivanje stroškov, ki nastanejo v zvezi z vzdrževanjem, upravljanjem in amortizacijo hiše oziroma stanovanja. Glede nato, da je stanarina edini vir sredstev za pokrivanje navedenih stroškov, kar velja za vsa družbena stanovanja, ni nobenih možnosti, da bi lahko kupci stanovanj uveljavljali rentniško pravico.

Na vprašanje: Ali so etažni lastniki obvezni prispevati za stroške tekočega vzdrževanja skupnih delov in naprav v stanovanjski hiši? odgovorjamo z: Da.

Hišni svet je namreč spregledal, da je v veljavi zakon o pravicah na delih stavb (Ur. l. SRS št. 19-76) iz leta 1976 in ne odlok iz leta 1974.

Tovariški pozdrav!

Predsednik izvršnega odbora samoupravne stanovanjske skupnosti občine Ljubljana Moste-Polje

JOŽE CVETKOVIČ, s. r.

Dan varnosti praznik nas vseh

13. maja pred 36 leti je vrhovni poveljnik narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije tovariš Tito v Drvarju sprejel odločitev o ustanovitvi OZNE — oddelka za zaščito ljudstva. V spomin na ta dan organi za notranje zadeve vsako leto praznujejo svoj praznik.

Praznik delavcev organov za notranje zadeve pa ni samo praznik delavcev, ki delajo v teh službah, ampak je praznik vseh občanov, saj je varovanje pridobitev socialistične revolucije pravica in dolžnost vsakega občana. Delo milice in drugih delavcev organov za notranje zadeve je tesno povezano z delom in življenjem občanov, saj uspeh njihovega dela ni odvisen samo od njihove prizadevnosti in sposobnosti, ampak tudi in predvsem od sodelovanja in pomoči občanov.

Povezanost organov za notranje zadeve z delovnimi ljudmi in občani je z razvojem samoupravljanja vse tesnejša, saj se vsi skupaj zavedamo, da smo skupaj odgovorni za nadaljnji napredek in razvoj naše Titove samoupravne socialistične skupnosti. M. G.

PREKOMORCI

V veliki dvorani športnega društva Slovan so se pred kratkim srečali nekdanji borci 5. prekomorske brigade Ivana Tursiča-Iztoka. Tovariško srečanje je bilo namenjeno počastitvi spomina njihovega vrhovnega komandanta Josipa Broza-Tita, prihodu 5. prekomorske brigade v Slovenijo in počastitev 35. obletnice osvoboditve. D. J.

• ZRVS • ZRVS • ZRVS • ZRVS • ZRVS • ZRVS • ZRVS • ZRVS • ZRVS •

Nujne spremembe

Predsedstvo občinske konference ZRVS Ljubljana Moste-Polje je na svoji sedmi seji obravnavalo uresničevanje sklepov zadnje konference in delo v prihodnje.

Najvažnejši sklepi, ki so bili soglasno potrjeni, so bili statutarni sklep o ustanovitvi novih krajevnih organizacij ZRVS, povečanju števila članov predsedstva, sklep o nalogah, delovanju in oblikah organiziranja ZRVS občine ob morebitni neposredni vojni nevarnosti in navodilo za izvajanje obrambnih priprav organizacij in organov ZRVS.

S tem ko sta konferenca in predsedstvo OK ZRVS Ljubljana Moste-Polje ugotovila na podlagi uspešno opravljenega referendum za samoupravno in prostorsko preoblikovanje KS potrebo po organiziranosti krajevnih organizacij, smo v naši občini ustanovili naslednje nove krajevnice organizacije:

KO ZRVS Jože Moškrič Nove Jarše,

KO ZRVS Dušana Kvedra-Tomaža Nove Jarše,

KO ZRVS Polje,

KO ZRVS Novo Polje,

KO ZRVS Štepanjsko naselje I.

KO ZRVS Štepanjsko naselje II.

KO ZRVS Štepanjsko naselje III.

Po reorganizaciji pa so v dosedanjem sestavu prenehale delovati KO ZRVS Nove Jarše, Polje in Štepanjsko naselje. Mandat vodstev novih KO ZRVS traja do sprejetja sprememb in dopolnitve statuta ZRVS Slovenije oziroma pravil OK ZRVS Ljubljana Moste-Polje, vendar največ eno leto.

VILKO SLUGA

S pehoto, topništvo in tanki nad Veliki Lipoglav

Znan je stari vojaški rek: »Več znoja v miru, manj krvi v vojni,« in znano Titovo geslo in opozorilo, ki ga velja iz dneva v dan upoštevati: »Pripravljamo se, kakor da bo jutri vojna, in delajmo, kakor da bo sto let mir.«

Letni strokovni programi izobraževanja rezervnih starešin upoštevajo vse mogoče oblike

vojskovanja v okviru splošnega ljudskega odpora. Tako so lani rezervni starešine reševali naloge, kako se najučinkoviteje bori proti zračnemu desantu, letos pa obravnavajo vod, četo in bataljon v napadu, odvisno od čina starešin. Strokovna komisija pri občinskem odboru ZRVS Ljubljana Moste-Polje je letos upoštevala izkušnje iz prejšnjih let in zmanjšala skupine, tako da je v njih le od 8 do 15 starešin. Med predavatelji je več po letih mlajših starešin, pred praktičnim delom na terenu pa so imeli tri seminarje v učilnicah. Na drugem seminarju so vse starešine dobili taktično nalogo, topografsko karto in taktične znake, da so lahko doma ocenili vojaški položaj, moč svoje enote in moč sovražnika ter sprejeli najboljšo rešitev. To so na tretjem seminarju v učilnici usklajevali in zagovarjali. Kam naj bi razporedili desetine in vodje, kje bi bili položaji mitraljezov, ročnih minometov, topov, kako bi najbolje uporabili tanke itn. Na tem seminarju so lahko primerjali svoje odločitve z odločitvijo strokovne komisije, ki pa svoje rešitve ni nikomur vsiljevala, čeprav so nekatera načela vojskovanja splošno veljavna. Dogmatično učenje bi bilo namreč bolj škodljivo kot koristno. O tem imamo mnogo primerov iz narodnoosvobodilne vojne, kjer so vojaško neolani partizanski komandanti premagovali akademsko izobražene oficirje nemške in italijanske vojske.

Starešine so z letošnjo obliko izobraževanja zelo zadovoljni. Izpise so nadomestili z zaključnim pogovorom o vojaških in političnih vprašanjih sodobnega vojskovanja.

JOŽE VIDIC

• KULTURA • KULTURA • KULTURA • KULTURA • KULTURA • KULTURA • KULTURA •

AKTIVNOST OBČINSKE ZVEZE KULTURNIH ORGANIZACIJ

Vsaka sredina naj zaživi kot kulturna skupnost

V juniju, ko so pred vrati šolske počitnice in letni dopusti, se končuje tudi ljubiteljska kulturna sezona. Zato je prav, da na kratko ocenimo kulturno dejavnost v naši občini v zadnjem obdobju. Ugotovimo lahko, da le-ta že več let ni bila tako razgibana kot prav v zadnjem letu. Oživila so številna kulturno-umetniška društva, kulturne skupine, vse več je prireditelj, dvignila se je njihova kakovost. Kulturna politika se je v tem letu večkrat kot v preteklosti znašla na dnevnih redih družbenopolitičnih organizacij.

Cemu pripisati ta kulturni razcvet? Srečko Čož, predsednik zveze kulturnih organizacij v naši občini, meni takole:

Mislim, da smo številni kulturni delavci v občini z vso odgovornostjo, zavzetostjo in pripravljenostjo začeli odpravljati že prej mnogokrat ugotovljene slabosti v delovanju ZKO. Imeli smo premalo sposobnih in za delo pripravljenih ljudi, nerazvite so bile metode političnega dela, pa tudi sami kulturniki so bili premalo odprti do širšega družbenega uveljavljanja kulturne politike. A naša prizadevanja bi bila najbrž zaman, če ne bi našli na ugoden odmev pri drugih.

Kot zveza opravljamo pomembne politične in družbene naloge. Toda to niso le naše naloge. Tega se zavedamo, zato smo se delovno in organizacijsko povezali z vsemi nosilci kulturnih prizadevanj v občini. Odpravljamo miselnost, da je ZKO le vsota društev, likovnikov in zborov, le tista »teta«, ki deli denar. V naše delo smo vnesli večjo odgovornost, kot metodo dela smo razvili stike »v živo«, povezali smo se s kulturniki v vseh krajevnih skupnostih. Solah, predvsem pa v kulturno-umetniških društvih in skupinah.

Začeli smo uveljavljati kulturno politiko. Dokazali smo — in ob tem to spoznavali tudi sami, da nismo le organizatorji plesov, plesov, petja, risanja, igranja, temveč smo organizirana družbenopolitična sila. Mislim, pa, da je »kulturni razcvet« posledica realno načrtovanega nalog in njihovega izvajanja. Povečale so se kulturne potrebe, odnos do kulture in kulturnih delavcev se je izboljšal, postajamo množičnejši.

Kaj pa stabilizacija na kulturnem področju?

To je posebno občutljivo vprašanje. Zavedam se, da se moramo tudi

na tem področju obnašati kot dobri gospodarji in varčevalci, toda bolj me tehnokratska pretiravanja nekaterih. Preveč jih na kulturo gleda kot na strošek, ne pa kot na sestavni del družbene reprodukcije in združevanja dela. Nekateri pravijo, da bi prihranili, če bi bilo manj kulture. Toda resnica je drugačna in kulturniki jo poznamo. Kultura je draga, toda nekultura je še dražja! Mislim, da bomo v bitki za pravo ustališev uspešni le tedaj, ko bo vsaka sredina zaživila kot kulturna skupnost. Kulturna je pomemben sestavni del ustališev gospodarstva in prizadevanja za ustališev so včasih manj uspešna prav zaradi premajhne kulturne razvitosti mnogih delovnih ljudi in občanov.

Naj povem določene: prizadele nas bodo omejitve pri naložbah. Kulturna dejavnost v naši občini se je močno povečala, zato so tudi potrebe večje. Res škoda, da smo tako dolgo zametali potrebno potrebo obnove dela na kulturnih in družbenih domovih. Zdaj, ko imamo voljo do dela, pa nimamo denarja. Želimo pa, da bi to razpoloženje ostalo. Prav tako želimo, da delo ne bi bilo prekinjeno. Zavedamo se, da se moramo v ustaljenih naporih še bolj organizirati, načrtovati delo, se povezovati z družbo in okoljem. Mislim, da se moramo bolj spopasti z

miselnostjo, da so kulturne dejavnosti neproduktivne. Prizadevati si moramo, da dobimo več denarja za kulturo in omogočiti kulturno življenje delavcev in občanov v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih. Bojevati se torej moramo proti tehnokratskemu gledanju na kulturo, saj delavci že dolgo ni več podložnik stroja. Vprašali me boste: je to v duhu ustališev? Mislim, da je.

Uspehi na kulturnem področju so res veliki. Kaj vse pa je bilo treba storiti zanje?

Naložbe v kulturo so dolgoročne. Letos smo obiskali vse krajevnice skupnosti in se z našimi aktivisti pogovorili o razvojnih možnostih kulture. Spoznanje, da smo sposobni za organiziranje kulturno delovanje in da se v našem delu že pozna množičnost in porast kakovosti, ima za nas precejšnjo vrednost. Vsi delamo odgovorno in več kot prej, uvajamo kritiko in samokritiko, ki sta pomembna elementa slehernega napredka. Nekateri posamezniki so sicer zapustili naše vrste, toda vsi, ki smo ostali, opravljamo svoje naloge z veseljem. Ki ga kulturnikom le malokdaj zmanjka. Uveljavili smo tudi precej elementov skupinskega dela, zlasti v naših odborih.

Pri delu se prav gotovo srečujete tudi s težavami?

Nekaj sem jih že omenil. Boli nas tudi govorjenje: »Samo za kulturo!« potem pa ostane le pri besedah. Moči nas tudi neizvajanje dogovorov, neprimeren položaj kulturnih animatorjev v združenem delu. Težave zaradi preskromnega zneska denarja in premajhnih ter neustreznih prostorov pa so tako in tako že vsem znane. Toda vse skupaj, kar se dogaja, je tako kot drugje tudi na kulturnem področju proces, prek katerega bomo ob preobrazbi odnosov in odgovornosti do dela, pa ob tovariški in ustvarjalni kritiki, krepi in razvijali oboje: kulturno dejavnost in kulturno politiko.

Za doseženo seveda velja pohvaliti prav vse člane kulturno-umetniških društev pa seveda njihove mentorje in vodstva za dobro sodelovanje z zvezo ter za prizadevnost pri izvajanju začrtanih nalog. Prav vsi so prispevali k temu, da je vse manj krajev v občini, ki jih ta oživetitev kulturne dejavnosti ni dosegla. D. J.

Še en član KUD Vide Pregarc

V želji, da bi zapolnili vrzel, ki je vladala v slovenskem kulturnem prostoru na področju komornih zasedb s harmoniko, smo v sezoni 1979-80 v okviru KUD Vide Pregarc ustanovili harmonikarski kvartet. Sestavljajo ga Roman Drofenik, Dejan Mesec, Jože Razpotnik in Peter Dovč, vsi bivši ali sedanjí dijaki oddelka za harmoniko na SŠŠ v Ljubljani. Umetniški vodja ansambla je prof. Sebastian Erno, ki poleg vodstva vaj tudi postrvalno pripravlja priredbe in vodi programsko politiko.

V kvartetu so poleg basovske harmonike še tri harmonike z melodijskimi basi, kar daje tudi tako majhni zasedbi velike tehnične možnosti. Žal je melodijski bas pri nas še vedno novost, ki si le s težavo utira pot, čeprav je v svetu že kar pogoj vsakega zahtevnejšega muziciranja na harmoniki.

Vsak član kvarteta je hkrati tudi solist, kar omogoča kar največjo organiziranost vsakega posameznika. Posebna želja članov ansambla je, da bi čimvečji del programa izvajali na pamet in s tem omogočili boljše komuniciranje znotraj ansambla in s publiko. Program obsega originalne skladbe sodobnih avtorjev in priredbe skladb starih mojstrov.

Kljub kratkemu času delovanja ima kvartet za seboj že prve nastope. Nastop na koncertu DPD Svoboda v Celju in sodelovanje na srečanju harmonikarskih orkestrorv in solistov v Pulju.

PD

Bitka na Jančah

Sedmega junija bomo na Jančah, tako kot vsa leta doslej, praznovali obletnico bitke, ki so jo tu bili borci II. grupe odredov z Nemci v majskih dneh leta 1942. Zbrali se bodo številni še preživeli borci II. grupe odredov, ki so sodelovali v tej bitki, pa tudi drugi borci, medvojni terenski in politični delavci, mladina ter občani naše in sosednjih občin Grosuplje in Litija. Zbrali se bodo, da skupaj obude spomine na velike čase, na čas, ko je moral vsakdo trdno stati na svojem mestu in okupatorju dati vedeti, da je slovenska zemlja naša in da jo bomo branili z orožjem.

Leta 1942 se je ves vzhodni del Ljubljane obrnil zoper okupatorja in pomagal partizanom, ki so se zbrali v Kašelskem hribu, Zadovskih gozdovih in na Pugledu. Kašelska grupa, Molniška četa, Stiška, Mokronoška in Grosupeljska četa so dale borce za II. štajerski partizanski bataljon, ki je 7. januarja 1942 prišel na Pugled. Tu, kjer je bil na varnem, je uril borce ter jih politično in moralno utrjeval in pripravljajal za spomladanske akcije. Napad Italijanov na Pugled so borci II. štajarske bataljona 23. marca 1942 uspešno odbili in s tem Italijanom pokazali, da imajo opraviti z izkušenimi ter moralno in politično dobro pripravljenim bataljonom.

Dotok novih borcev je bataljon številčno tako okreplil, da ga je moral pokrajinski štab za Stajersko v soglasju z glavnim štabom NOV in POJ 5. aprila 1942 na Kremenjku reorganizirati in ustanovljena je bila II. grupa odredov kot prva slovenska partizanska brigada. Poveljevali so ji komandant Franc Rozman — Stane, politični komisar Dušan Kveder — Tomaž in pomočnik komandanta Peter Stante — Skala.

Devetnajstega maja je II. grupa odredov iz taborišča na Polici odšla na pohod proti italijanski — nemški demarkacijski meji z namenom, da preide na Stajarsko. Mejo je v mesečini prestopila na Malem vrhu brez bojev. Bataljoni so se usmerili proti Litiji in pod Plankovcem zavila pod Tuji grm. Kmalu je prišlo do spopada z nemško patruljo in padel je partizanski mitraljezec, njegov pomočnik pa je bil ranjen v oko. To je bilo znamenje, da Nemci vedo za obstoj te enote v okolici Tujega grma. Takoj so začeli dovažati vojsko s širšega območja in celo iz Gorenjske. Štab II. grupe odredov se je zaradi tega znašel v dilemi ali nadaljevati pohod ali ga preusmeriti proti Litiji ali pa se vrniti na izhodiščne položaje. Odločeno je bilo, da vsi bataljoni prestopijo Savo pri Jevnici. Toda vodilci so v temi zašli in se 21. maja zjutraj znašli več kot 2 kilometra stran od kraja, predvide-

nega za prehod prek Save. V skrbi, da jih tu ne bi odkril sovražnik, se je II. grupa odredov vrnila pod Tuji grm in zasedla položaje. Okoli 12. ure je okoli 30 Nemcev, ki so iskali partizane, naletelo na Ristov bataljon, in ta je nanje odprl ogenj iz vseh orožij. Večina Nemcev je obležala mrtvih, le nakaterim je uspelo pobegniti. Nemci so zatem na ta položaj jursali še osemkrat, toda vedno so bili odbiti. Štab II. grupe odredov je opazoval položaj in ocenil, da morajo borci držati do večera in se v zavetju noči umakniti na nove položaje, oziroma naj bi se vsa II. grupa odredov vrnila na izhodišče položaje na Polico. Spricho bitke in velike koncentracije nemškega vojaštva na tem predelu je bila to gotovo najboljša odločitev. V trdi temi so se borci oddaljili od sovražnika in se napotili v dolino Besnice. Pri zaščiti in patruljah v dolini je prišlo do manjših bitk, iz katerih pa so se Nemci vselej morali umakniti z izgubami.

Bitka na Jančah in Tujem grmu je bila ena od največjih v letu 1942 in je sovražniku pokazala, s kom in s kakšno silo ima opraviti. II. grupa odredov je bila mobilna enota, sposobna delovati na vsakem terenu in ob vseh prilikah. Bila je zglede vsem poznejšim formacijam in visoka šola kasnejšim partizanskim komandantom, komandirjem ter političnim komisarjem. Borci so bili zagreti za stvar delavskega razreda in so vedeli, zakaj se bojujejo in koga odganjajo s slovenske zemlje.

Bitka, ki je leta 1942 divjala na Jančah, je na prebivalstvo vzhodnega dela Ljubljane in Dolenjske naredila izreden vtis, saj je ljudem pokazala, da se je slovenski narod postavil po robu nemškimi zavojalcem in da jim ne bo dal miru, da bi v miru uživali slovensko zemljo. Ljudje so takrat stiskali pesti in se bali za svoje, saj so vedeli, da so med borci bratje, očetje in prijatelji. V spomin na to bitko se bomo tudi letos udeležili proslave in potrdili pot, ki nam jo je začrtal tovariš Tito.

EDVARD SVETEK

28. maja je bilo v športni dvorani na Kodeljevem popoldne 14. srečanje mladih pevcev, zvečer pa srečanje odraslih pevskih zborov, obe posvečeni 35-letnici osvoboditve in 30-letnici samoupravljanja. Nastopilo je dvanajst otroških in mladinskih pevskih zborov vsak s svojim programom in s končno skupno pesmijo R. Gobca Kolo mladosti ob spremljavi harmonikarskega orkestra KUD Vide Pregarc, zvečer je nastopilo šest zborov in dva okteta, skupaj z vseh skupnih pihalnim orkestrom pa so na koncu zapeli R. Gobca Pesem o slavi. Več o nastopih v prihodnji številki. Na sliki: otroški pevski zbor OŠ Vide Pregarc pod vodstvom Marije Potočnik. (Foto D. J.)